

YTTRANDE

2014-02-11

Skr. 2013/14:

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Regeringens skrivelse 2013/14: Biståndspolitisk plattform

(Skr. 2013/14:)

ICLD:s sammanfattade synpunkter

I Politik för global utveckling (PGU, Prop. 2002/03:122) gjordes bedömningen att offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå i ökad utsträckning bör engageras i politiken för global utveckling. Detta perspektiv bör tillämpas på flera av de mål som formulerats i föreliggande skrivelse, särskilt då skrivelsen innehåller en uttalad ambition att ta sin utgångspunkt i PGU.

ICLD konstaterar att de insatser som stat, näringsliv och civilsamhälle kan bidra med i biståndet framhålls i skrivelsen, däremot saknas beskrivning av motsvarande roll för kommuner, regioner och landsting. Dessa utför tillsammans med medborgarna ett viktigt arbete inom biståndet idag och bör lyftas fram som kvalificerade förändringsaktörer i skrivelsen.

Ett flertal av Sveriges samarbetsländer har decentraliserade styrelseskick och tillhandahållandet av grundläggande samhällsservice är i dessa länder en kommunal eller regional kompetens. Vikten av starka, demokratiska och välfungerande institutioner på lokal nivå är därmed av betydelse för samtliga delmål i skrivelsen.

ICLD

- välkomnar skrivelsens utgångspunkt i den fattiga människans behov och vill särskilt understryka vikten av delmål 1, punkt 2: "Stärkandet av demokratiska processer och institutioner samt ökad respekt för rättsstatens principer".
- understryker vikten av en stark lokal förankring av biståndet som exempelvis kommer till uttryck i 7.1.2, där det anges att resultat och samverkan ska sökas på lägsta möjliga ändamålsenliga nivå vid genomförandet av svenska insatser.
- ser positivt på den uttalade målsättningen att prioritera utvecklingen av en effektiv, öppen och väl fungerande förvaltning på såväl statlig som regional och lokal nivå.¹
- efterlyser emellertid en än mer framträdande roll i skrivelsen för kommuner, regioner och landsting i svenskt bistånd. Kommuner, regioner och landsting har i Sverige haft stor betydelse för att skapa välfärd och trygghet. Genom sin unika kompetens och kunskap har de särskilda möjligheter att bidra till utveckling i samarbete med sina motsvarigheter i Sveriges samarbetsländer.²
- föreslår att lokala myndigheters roll i fattigdomsbekämpning och vikten av hållbar demokratisk utveckling på lokal nivå förtydligas ytterligare i skrivelsen.

Följande tillägg föreslås (tillägg i kursiv stil)

5.1.2 (rubrik) "*Stärkta demokratiska processer och institutioner på central, regional och lokal nivå samt ökad respekt för rättsstatens principer.*"

5.1.2 (stycke 1) "*Sverige ska prioritera utvecklingen av en effektiv, öppen och väl fungerande förvaltning på central, regional och lokal nivå. Allt detta måste stå på demokratisk, laglig och konstitutionell grund.*"

5.3.3 "*Detta kan ske genom främjande av effektivt och miljövänligt resursutnyttjande såsom ny teknik, återvinning, säker kemikaliehantering och en resurseffektiv vattenanvändning samt genom stärkt kapacitet hos lokala och regionala demokratiskt valda organ för integrerad stadsplanering och hållbar stadsutveckling. Utgångspunkten ska vara den fattiga människans behov och deltagande, samt näringslivets medverkan.*"

5.4 (efter sista stycket) "*I flertalet samarbetsländer ligger ansvaret för tillhandahållandet av grundläggande samhällsservice, exempelvis vatten, avlopp och avfallshantering, på institutioner på*

¹ Väl fungerande lokala förvaltningar har goda möjligheter till förbättrad responsivitet gentemot medborgarna, bättre informationsflöden mellan förvaltning och medborgare, ökad transparens samt tenderar att stimulera civilsamhället (Manor 2011).

² Lokala myndigheters roll för effektiviteten i biståndet har understrukits i flera internationella forum, exempelvis UN Development Cooperation Forum och i EU-sammanhang. (UCLG 2013)

lokal eller regional nivå. Utveckling av kapaciteten på denna nivå är av stor vikt för att förbättra tillgången till rent vatten och grundläggande sanitet.

7.1.3 "Svenska statliga myndigheter kan utifrån de bemyndiganden som ges av regeringen spela en viktig roll i genomförandet av biståndsinsatser. De biståndspolitiska prioriteringarna ska ligga till grund för verksamheten, som ska bidra till de biståndspolitiska målen.

De svenska kommunerna, regionerna och landstingen är viktiga aktörer inom det svenska biståndet och har en unik kompetens som bör tas tillvara, särskilt gällande grundläggande samhällsservice. Då ansvaret för grundläggande samhällsservice ligger på lokal förvaltningsnivå i flera av samarbetsländerna är erfarenhetsutbyten mellan politiker och tjänstemän på lokal och regional nivå i Sverige och samarbetsländerna en viktig komponent i uppfyllandet av flera av de biståndspolitiska målen. "

Ovanstående förslag är framtagna i syfte att förstärka samstämmigheten mellan den biståndspolitiska plattformen och de ambitioner som uttrycks i såväl PGU som i Europeiska rådets rådsslutsatser från 22 juli 2013 (12584/13), där rollen för lokala myndigheter i biståndet betonas.

Undersökningar som bör beaktas

Manor, J., 2012, *Perspectives on Decentralization*, ICLD Working Paper No 3, ICLD.

Öjendal J., Dellnäs A. (red.), 2013, *The Imperative of Good Local Governance: Challenges for the Next Decade of Decentralization*, UNU Press

UCLG Committee on Development Cooperation and City Diplomacy, 2013, *UCLG Policy Paper: Development Cooperation and Local Government*, UCLG

Maria Åberg
Generalsekreterare
Internationellt Centrum för Lokal Demokrati